

Tízezer főnyi tömeg ünnepelte Szegeden a Vörös Hadsereg 27-ik születésnapját

A város törvényhatósága és a Nemzeti Bizottság diszgyűlést tartott

Szeged népe lelkesen tüntetett a felszabadító hadsereg és az orosz-magyar barátság mellett

Régen látott, hatalmas tömeg részvételével ünnepelte február 2-án Szeged városa a Vörös Hadsereg születésének 27-ik évfordulóját. A város zászlódiszbe öltözött és a városháza tornyán a nemzeti színű lobogó mellett ott lengett a nagy szövetséges nép vörös zászlaja is. A Vörös Hadsereget a történelmben példátlanul álló vállalkozás győzelme befejezése előtt érte az évforduló, az ünnepség pedig, amelyben Szeged népe részesített a világ legnagyobb arányú szabadságharcának hőseit, egy rabságából szabadult nép hálájának mély és tartalmában a nagy áldozatokhoz méltóan komoly megnyilvánulása volt.

A régi Magyarország a hivalkodó ünnepek, a szép illúziók és a feledtető dicséretet hazája volt, ezen az ünnepségen azonban semmi nem szolgált a feledtetést, a könnyű mámort, hanem minden az emlékezést és a magáraismerés tisztító fényében a jövőbe vetett hitet táplálta. Fényes egyenruhák, pompázó díszletek helyett a munka viselt öltözetében ünnepelt Szeged népe, a kényes és zárt előkelőség helyett a nép nyílt gondolatait és hatalmas érzéseinek egyenes megnyilvánulása adták az ünnepség belső értékét. A szabadságért küzdő magyar nép fejezte itt ki háláját és együttérzését egy olyan hadsereg iránt, amely teljes egészében a népé s amely a legigazított szabadságért küzd győzelmesen.

Diszgyűlés a városházán

A város törvényhatósága és a szegedi Nemzeti Bizottság közös diszgyűlést tartott, amelynek vendége volt a város katonai parancsnokának helyettese, Karcenov alezredes. Tizenkét órakor emelkedett föl a gyűlés közönsége és ünnepi csendben hallgatta végig előbb a magyar, utána az orosz nép himnuszát. Dénes Leó, helyettes polgármester rövid megnyitójában a következőket mondotta:

— A mai diszgyűlés egyetlen tárgya, hogy a Vörös Hadsereg születésének huszonhetedik évfordulóján kifejezze Szeged népének háláját ennek a hadseregnek minden katonájára, a hatalmas szövetséges orosz nép és annak vezető iránt. Tudjuk, mit jelent számunkra a Vörös Hadsereg felszabadító harca és a legmélyebb együttérzéssel veszünk részt a mai ünnepségben.

A Vörös Hadsereget, a csodák hadseregét ünnepeljük

A helyettes polgármester megnyitóját után Szirmai István mondta el a diszgyűlés ünnepi

beszédét:

— „Érezzék, hogy a magyar nemzet himnuszának elhangzott dallama nem az ünnepség külsőségeinek kelléke. Ennek az az ünnepélynek tartalma is. A himnusz akkordjai azt fejezték ki, hogy a Vörös Hadsereg ünnepe, magyar ünnep is. Ünnepe a világ minden szabadságszerető népének, ünnepe minden elnyomottak, rabnak. Elnyomottságból, rabságból emelte ki a mi népünket is a győzelem és szabadság hadserege, a Vörös Hadsereg. A Vörös Hadsereg ünnepe a felszabadulás, a szabadság ünnepe. Ennek külsőségei a zászlódisz, a diszgyűlés, zenekarok játéka. Tartalma mélyebb: emlékezés nemzeti katasztrófánk legsötétebb és legmegszégyenítőbb időszakára, amelyből magunk erejéből kiemelkedni nem tudtunk, de eljöttek egy szomszédos nagyhatalom hősei és kiemeltek bennünket a mélységből, visszaadták nekünk emberi méltóságunkat, szabadságunkat.

Ezután a szónok a Vörös Hadsereg huszonhét év előtti nagy küzdelmeit ismertette. Akkor a Szovjetunió népei egy hosszú és elvesztett háború borzalmaitól megkínózva éltek.

— De már Moszkvában volt a forradalom nagy vezére, Lenin. Erőt és bizalmat öntött a fáradtak lelkébe és új jelszóval keltette életre a népet: „Veszélyben a szocialista hazánk! És erre a jelszóra megindultak a munkások és parasztok tömegei, elindult a forradalom népe és megalkották a nép és forradalom hadseregét, a Vörös Hadsereget.

— A fiatal Vörös Hadsereg azonnal harcra szállt és a Narva és Pskov alatt megállította a Leningrád felé előretörő németeket. Ez a harc 1918 február 23-án zajlott le győzelmesen. Ez a nap lett a Vörös Hadsereg születésnapja. Ime, az első csoda. Egy nép vesztett háború után, lerongyolódva és éhesen új hadsereget alkot és ez győzni tud.

— Ilyen csodát a magyar föld is megtermett már. Emlékezzünk 1848–49 szabadságharcára, Kossuth Lajos seregére, amely úgy született harcok között, a nép forradalmi harcában, a szabadság boldogító lázában, mint sok évtizeddel később a Vörös Hadsereg.

— Ismerjük a háború történetét, a visszavonulás és evakuáció súlyos nehézségeit, amelynek során új csodák születtek: kialakult a visszavonulás művészete, a nép felkelése a frontok mögött, a partizán harcok. De elkövetkezett a fordulat ideje, megérlelődtek a moszkvai és leningrádi győzelmek, bekövetkezett Sztálingrád és megtörtént a modern idők legnagyobb

csodája: az ezer kilométereket hátráló Vörös Hadsereg támadásba lendült és üzte, kergette a rablók és gyilkosok hadát ezeken az ezer kilométereken végig és azokon túl és ez üldözött vad nem tud megállni, nem tud megpihenni, csak majd a feledés és gyalázat sirjában, dögként, amikor a Vörös Hadsereg egyik hő katonája Berlin fölött kitűzi a sarló és kalapácsos vörös lobogót.

A gyűlés közönsége itt kitörő tapsal szakitja félbe a szónokot, aki ezután elmondja, miért győzött, miért kellett győznie a Vörös Hadseregnek:

— A Vörös Hadsereg győzött, mert népe szabadságáért, nemzete függetlenségéért harcolt, igazságos háborút viselt.

— A német hadsereg elbukott, mert gyalázatos rablógályai kielégítéséért harcolt, igazságtalan háborút viselt.

— A Vörös Hadsereg győzött, mert zászlaján a szabadság és a népek egyenlőségének jelszavait hordta.

— A német hadsereg elbukott, mert zászlaján a jogtalanság, más népek rabságának, kizsákmányolásának jelszavait hordta.

— A győztes hatalom, a győzedelmes Vörös Hadsereg egyenlő jogu nemzeteknek tekint a legyőzötteket, csak egyenlő jogu népeket és embereket ismer. Egyetlen ellenség ellen harcol, a reakció ellen, a fasizmus ellen, azok ellen az erők és eszmék ellen, melyek fajokat, osztályokat, nemzeteket különböztetnek meg egymástól, az uralmi vágyak ellen, melyek egész nemzeteket akarnak rabságba dönteni.

— Mindezek ismeretében ünnepeljük ma a Vörös Hadsereget és ennek az ünnepségnek a tartalma fogadalom legyen:

»Meggadjuk mi, magyarok, hogy kipusztítjuk a mi földünkön is a hillerizmust és fasizmust, a támadó reakciót. Győztesekről kiirtjuk a néppellenes politika magvát, hogy soha többé magyar ne vegyen kezébe fegyvert igazságtalan célokért.

Meggadjuk mi, magyarok, hogy gyorsan felállítjuk a magyar nemzeti hadsereget, hogy azok is minél hamarabb odaállhassanak orosz katonalestvéreik mellé a frontokon és vérükkel pecsételjék meg a magyar nép szabadságára törő akaratát.

Meggadjuk mi, magyarok, hogy Magyarországon a magyar nép demokratikus hazáját építjük fel, amely testvére lesz minden más szabad és demokratikus nemzetnek.

Meggadjuk, hogy felszántjuk és bevetjük földjeinket, hogy fehér kenyere legyen népünknek és vendégeinknek a Vörös Hadsereg Magyarországon élő katonáinak.

Meggadjuk mi magyarok,

hogy ezután örökké szabad lesz a magyar és sohasem fogjuk elfelejteni, hogy szabadságunkhoz a Vörös Hadsereg segített bennünket.

Mindezt meg is valósítjuk és ezért emelt fővel, tiszta szívvel közölhetjük jókívánságainkat a Vörös Hadsereg ünnepe alkalmából:

Éljen a Szovjet—magyar barátság!

Éljen Sztálin tábornagy!

Éljen a Vörös Hadsereg!

Tízezer főnyi tömeg vonul a városparancsnokság épülete elé

Az ünnepi beszédet lelkes éljenzéssel fogadta a hallgatóság. A gyűlést Dénes polgármester-helyettes szavai után a zenekar az Internacionáléval zárta be. Ekkor már kintről a városháza előtti térről is fölhangzott az egybegyűlt hatalmas tömeg ütemes éljenzése, amellyel a Vörös Hadsereg és az orosz-magyar barátság mellett tüntetett. Zászlók alatt gyülekezett itt Szeged népe. „Éljen az orosz hadsereg”, „Éljen Sztálin tábornagy”, „Éljen az orosz-magyar barátság” feliratu táblák alatt óriási tömeg hullámozott: a város társadalmának minden rétege, a tanyákról és a környékből falvakból összesereglett nép és rendezett sorokban a szegedi üzemek munkássága. Ez a hatalmas menet a városi előljáróság és a nemzeti bizottság vezetésével elindult a városházától a katonai parancsnokság Kőlcsey-utcai épülete felé. A zenekar föl váltva játszott magyar katonaindulókat és az Internacionálét, a tömeg pedig szakadatlanul éltette a Vörös Hadsereget, Sztálin tábornagyot és az orosz-magyar barátságot.

A parancsnokság épületében Donászi Kálmán a Nemzeti Bizottság nevében, Keresztes Mihály a Kommunista Párt dél-kerületi titkárságának vezetője pedig külön a Magyar Kommunista Párt nevében is üdvözölte Karcenov alezredesét, Szeged helyettes városparancsnokát.

A parancsnokság előtt várokozó és lelkesen tüntető tömeghez ismét Szirmai István intéz rövid beszédet. A nép megismétli a fogadalmakat, melyeket a fasizmus kiirtására, a Szovjetunió iránti hűsége és barátságára, Magyarország szabadságának fegyverrel és munkával való kivívására tett.

Ezután Karcenov alezredes szólt a néphez. Orosz szavai kevesen értik, de nyílt hangjából mindenki megérti a magyarnak szóló őszinte barátságot és segítő készséget a szabadságért folytatott küzdelmeinkben. Sztálin marsallnak, a szövetséges Angliának és Amerikának nevét fordítás nélkül is érte a nagyszámu hallgatóság és kitörő lelkesedéssel tüntet Európa és a világ szabadságának hatalmas védelmezői mellett.

Az ünnepség lelkes, felszabadult hangulatban ért véget és minden résztvevőben megerősítette azt az érzést, hogy a magyar—orosz barátságnak mély indító okai vannak a magyar nép lelkében s ez a barátság számunkra egy hosszú küzdelem eredménye és egy nagy népi harcok fiainak ajándéka.